

Til medlemmerne af Etisk Udvalg

21. december 2004
j.nr. 426.80
AJ

Vedr.: Referat af møde i Etisk Udvalg den 8. november 2004

Til stede: Britta Bakkensen, Jeanette Præstegaard, Brian Errebo-Jensen, Annelene Jalving

Dagsorden til den 8. november 2004

1. Velkomst og introduktion til dagsordenen
2. Diskussion af tilbagemeldingen fra Repræsentantskabsmødet.
Specielt ordlyden: Snyd og plagiat - den bliver vi bedt om at ændre.
Punktet kommer på kl. 11. Nina Holten deltager. (Brian)
3. Forberedelse af udvalgets indsats til temadagene - som nu er flyttet til foråret. (Jeanette og Dorthe)
4. Forberedelse af møde med skolerne – som foreslås til den 5. januar 2005 (Jeanette og Annelene)
5. Ajourføring af notatet: oversigt over diskussioner/debatemner i Etisk Udvalg - dateret 9. august 2004 (Brian)
6. Diskussion af: hvad er et etisk dilemma - med udgangspunkt i de rundsendte dilemmaer fra sygeplejersken (Jeanette)
7. Igangsættelse af handlingsplan for Etisk Udvalg (Brian)
8. Arbejdsopgaver til næste gang
9. Evt.
10. Næste Møde

Ad 1 - Velkomst og introduktion til dagordenen

Afbud fra Dorthe Maagaard og Nina Holten.

Ad 2 - Diskussion af tilbagemeldingen fra Repræsentantskabsmødet

Nogle af kommentarerne er meget konkrete og det er i sig selv fint nok. Med det virker samtidig som om, at vores budskab om hvad etiske dilemmaer er og dermed hvordan retningslinjerne skal bruges, ikke har været klart nok. Etik handler i høj grad om refleksion og

dilemmaer, altså der er ikke kun én løsning på det enkelte dilemma, men det er en konstant vej for og imod i forhold til det valg, der skal træffes, når der skal handles. Det må vi virkelig tage med os i den fremtidige proces - og få formuleret os, så budskabet når igennem..

§ 4 (D) – underpunkterne skal stå med tal i stedet for a,b,c.

§4 (D), c (stk. 3) – netværk ind sammen med familie og pårørende
Vi ændrer til: *og ved behov dennes familie og øvrige netværk.*

§5 (E), stk. 4: videresender – skal tydeliggøres.
Ændres til: *videresender patienten*

§ 7 (G) – 4 snyd og plagiat – ønskes ændret.
Udvalget diskuterer længe uden at finde et tilfredsstillende alternativ. Vi beslutter at konsultere nogle sprogkyndige. Efter svar fra Dansk Sprognævn vælger udvalget følgende formulering: *Fysioterapeuten tilstræber åbenhed og redelighed.*

De etiske retningslinjer kommer i første omgang i den nye håndbog.
Derudover ønsker Etisk udvalg en folder, der kan udleveres - både til fysioterapeuter, til samarbejdspartnere og til andre.

Udvalget ønsker også eget domæne på fysio.dk.
Her bliver vi så nødt til at foretage en prioritering – hvis vi får eget domæne er det os selv, der skal vedligeholde og opdatere det. Det vil fordre tid – fx afsat på hvert af vores møder, hvor vi i fællesskab opdaterer og viderefører. Vi diskuterer, hvor vidt der skal være debatforum på denne side, eller om det ikke vil være bedre at holde debatten i det store forum, hvor også andre end de etik interesserede går ind.

Udvalget ønsker en smuk plakat. – ”Når mennesker mødes” skal være et tydeligt signal i denne – som silhuetter, der bevæger sig, danner baggrund eller lignende.

Udvalget har brug for at have materiale, der kan deles ud ved behov - både for at oplyse om og profilere emnet. Derfor vil vi prioritere denne del nu.

Brian fortæller, at lægeforeningen har udarbejdet en bog omkring mobning og interkollegialt samarbejde – den vil vi gerne se (AJ spørger Ulla)

Britta kommenterer DAP's retningslinjer – de er meget instruktive, gode at forstå, gjort det lettere at skelne mellem moral og etik

Jeanette: vi har nu brug for en konkret plan med redaktionen –ift. hele tiden at følge op og komme med nye input – for at fremme refleksionsforståelsen hos medlemmerne. For mange vil retningslinjerne i forvejen være en fælles norm, men vi må diskutere, hvor vide er rammerne for vores profession.

Brian: det er fint med input fra bladet – men det er kun et enkelt lille skridt, vi skal tænke langsigtet og bredspektret. Vi må tage fx diskussionerne fra RM som en indikator på, at vi ikke er en profession endnu – det etiske perspektiv er ikke tydeligt og nærværende.

Jeanette: det ville være godt med et møde med redaktionen igen. Vi må finde frem til en gensidighed – med initiativer fra begge sider – en fælles front for at få det etiske perspektiv i spil ift. alle emner, hvor det er indlysende og relevant.

Handleplan for 2005:

input i: praksis certifikatet, i kurser og temadage, i bladet – udarbejdelse af en strategi for ,hvordan det skal gribes an.

Ad 3 - Forberedelse af udvalgets indsats til temadagene - som nu er flyttet til foråret

Jeanette: Temadagene i etik er et DF initiativ for nordisk samarbejde. I Norge tænker de meget i love og regler, i klagesager og forskningsetik – de sagsbehandler. Vi har valgt at fokusere mødet med patienten. Vi gør måske noget de andre i virkeligheden også gerne vil.

Ruth Portillo indleder temadagene med at tale om det globale perspektiv. Hun skal give billeder og eksempler – derefter bliver der gruppedebatter.

Næste punkt er eksempler fra en række områder, der repræsenterer etiske dilemmaer fra deres hverdag.

Dag 2 taler Gail Jensen om de etiske dilemmaer, der opstår i det nære – sætter fokus på den etiske dimension i klinisk ræsonnering - med efterfølgende debat.

Derefter taler Jeanette om, hvad vi vil med de etiske retningslinjer. Efterfølges af at de nordiske etiske råd præsenterer deres tilgang/kommissorier.

Danske Fysioterapeuters Etiske Udvalg skal derfor præstere et indlæg på 15 minutter.

Johnny Kuhr afslutter dagen med en perspektivering.

Planlægningsgruppen vender tilbage til Etisk Udvalg med bud på, hvad vores oplæg skal indeholde – rundsendes til udvalget.

Derfor sættes punktet på til næste møde.

Vi skal have oversat de etiske retningslinjer til engelsk – udvalget beslutter at spørge Rie Wium, om hun har tid og mulighed.

Ad 4 - Forberedelse af møde med skolerne

Jeanette og Annelene har ikke fået skrevet henvendelsen. Samtidig viser det sig, at det tidspunkt, vi har valgt, ikke er så hensigtsmæssigt.

Vi flytter mødet med skolerne og foreslår i stedet **den 3. marts 2005**

Sigtet er at synliggøre etikken i grunduddannelsen, så det fundament de nyuddannede har for efter- og videreuddannelse kan blive klart. Dernæst dialog om, hvordan vi i fællesskab kan stimulere til mere synlighed og bevidstgøring.

Vi inviterer til en sparring – hvordan bliver etikken levende på alle niveauer, hvordan kan vi hjælpes ad. Vi vil gerne høre skolernes erfaringer, så vi kan blive bedre til at trække det frem på efter- og videreuddannelsesniveau.

Vi diskuterer økonomien i et sådant møde – etisk udvalg kan ikke afholde transportudgifterne, men AJ undersøger, hvordan det ser ud med de konti, der dækker samarbejdet med skolerne.

Evt. dialog om en fælles model for at arbejde med etiske dilemmaer – vi kan have nogle med og præsentere dem ud fra fordele og ulemper.

Jeanette og Annelene skriver henvendelsen i næste uge – og sender den rundt til kommentarer før den udsendes.

I skrivende stund er henvendelsen udfærdiget, godkendt af Etisk Udvalg og udsendt til studiekoordinatorerne på skolerne. Se bilag 66.

Jeanette påtager sig at præsentere lidt stof om refleksionsmodeller til os til næste møde.

Ad 5 - Ajourføring af notatet: oversigt over diskussioner/debatemner i Etisk Udvalg - dateret 9. august 2004

7. møde, 11/08-2004 skal føres på. Kommer ud med referatet.(bilag 67)

Ad 6 - Diskussion af: hvad er et etisk dilemma

Sygeplejersken er begyndt at præsentere en række etiske dilemmaer, som medlemmerne så kan gå ind og debattere ud fra. Derefter giver et af medlemmerne af deres etiske råd svar på det præsenterede dilemma. For os at se ender de etiske perspektiver med at blive til opskriftsagtige spørgsmål og svar.

Etiske dilemmaer, samarbejdsdilemmaer, kommunikative dilemmaer, dannelsesproblemer skelnes der ikke mellem –

Etiske dilemmaer er når værdier konflikter med hinanden. Fx at have en faglig viden som ikke kan bruges på grund af ydre rammer og vilkår. At ville patienten det gode – og ikke vide hvordan man kan gøre det. Vi ved ikke hvordan vi bedst skal behandle pt.

Når man ikke ved, hvad man skal vælge af to handlinger, som man lige gerne vil.

Vi må i dialog med Anne G – melde tilbage om vores holdning til dilemmaerne i Sygeplejersken. – vi vil sikre os, at det udelukkende bliver etiske dilemmaer og ikke andre former for dilemmaer - eller at det i hvert til fælde tydeliggøres hvornår det handler om hvad. Samtidig vil det være rigtig godt, hvis man i det bragte stof kan se sammenhængen til vores retningslinjer. Vi vil gerne hæve os et niveau op – præsentere analysemodeller der kan bruges til at skabe løsninger på dilemmaet.

fx Natvig Modellen, med spørgsmål som:

- *Er det et etisk dilemma?*
- *Hvem er involveret?*
- *Hvilke værdier er på spil?*
- *Hvilke løsninger vælger vi og hvilke konsekvenser har de?*

Måske skulle løsningsmodellen først præsenteres i artikelform.

Ad 7 - Igangsættelse af handlingsplan for Etisk Udvalg år 2005

Strategien fastholdes – udvalget prioriterer følgende indsatsområder for 2005:

Kontakten til skolerne

Udarbejdelse af folder og plakat – samt udsendelse

Omtale i fagbladet om, at nu er det kommet og omtale i TR-nyt, Ledernyt, Arbejdsmiljø-nyt
Hjemmeside
Temadage
Artikel om refleksionsmodeller i fagbladet.
Samarbejde med de andre grupper i sekretariatet
Afklaring af udvalgets autonomi – som Etisk Udvalg eller Etisk Råd

Ad 8 - Arbejdsopgaver til næste gang

Britta – arbejder med baggrundsstof til logo og plakat.

Jeanette – oplæg om refleksionsmodeller.

Britta – layout til pjece, Annelene formulerer indhold og sender til Britta (+ sende retningslinjer)

Jeanette + Annelene skriver udkast til henvendelse til skolerne. Deadline for accept, så vi har svar fra dem inden næste møde.

Ad 9 - Evt.

Dagsorden den 14. januar: færdiggørelse af pjece og plakat – invitere Anne G. til diskussion af omtale i bladet, samt videre strategi for etik som emne i bladet.

Ad 10 – Næste møder

Den 14. januar

Den 3. marts - forhåbentlig møde med skolernes repræsentanter.

Referent Annelene Jalving, Faglig konsulent

Huskeliste

- Diskussion af fordele/ulemper ved råd/udvalget
Udvalgets autonomi
- ”Frit valg” har været til debat i HB – med hensyn til konsekvenser og muligheder ift. Fysioterapi og genoptræning – og den konkurrence, det medfører mellem fysioterapeuter. Brian foreslår, vi på et tidspunkt diskuterer dette i udvalget.
- Forskningsetik specielt ift. fysioterapi – er ligeledes et senere diskussionspunkt.